

เทศน์เช้า วันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๔๗

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสนฺโต

ณ วัดสันติธรรมาราม ต.คลองตากต อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เวลากลับคืนสัตว์นะ เวลาเรามีสติตั้ง เราต้องคิดถึงตัวเอง ถ้าคิดถึงตัวเอง เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกหายใจเข้าและหายใจออกมีสติสัมปชัญญะอยู่ สิ่งนี้ชีวิตมีคุณค่ามาก ชีวิตมีคุณค่าต่อเมื่อเรามีสติอยู่ใจ ถ้ามีสติอยู่ เราทำอะไร เรานับเงิน ถ้ามีสติ เรานับเงินถูก ถ้าเราขาดสติ ถ้านับผิด ต้องนับใหม่ นับใหม่

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าเราฝึกสติไว้แต่ชาติหนึ่งๆ เราจะสร้างสมให้จิตเรามีความเข้มแข็งไง ถ้าสมาธิเรา จิตเรามีความเข้มแข็ง เข้มแข็งทั้งจิตใจและเข้มแข็งทั้งร่างกาย ถ้าร่างกายเข้มแข็ง แต่จิตใจไม่เข้มแข็ง เราก็อยู่กับโลกเขาไป มันก็เป็นอย่างนั้น มันหมุนเวียนไปไง เหมือนกับพันธุ์พืช พันธุ์พืชไหนที่มันพิการ เขาจะคัดออกๆ เขาคัดพันธุ์เอาพันธุ์ดีๆ ทั้งนั้นเลย เพื่ออะไร? เพื่อให้ต้นพันธุ์มันแข็งแรง แล้วพืชผลมันจะสมบูรณ์ประกอบไ้

จิตเราก็ก็นั่นกัน ถ้าเราฝึกของเรา นะ พ่อแม่อยากให้เราเป็นคนดีมาก พ่อแม่พยายามสอนลูก สอนนี้มันสอนมาจากข้างนอกใช่ไหม แต่เราตั้งสติขึ้นมาจากภายใน ตั้งสตินะ แม้แต่ลมหายใจเข้าและลมหายใจออก แม้แต่มีสติคนเดียวดีกว่าคนที่อายุ ๑๐๐ ปีที่เผลอสติไป แล้วเราฝึกของเรา พุทโธๆ ตลอดไป แล้วทำไมเรายังไม่เห็นได้ดีขึ้นอีกล่ะ...ดี ได้ดีขึ้นเพราะอะไร เพราะเรารู้จักตัวเราเอง ถ้าเราไม่รู้จักตัวเราเอง สมบัติมันจะไว้ที่ไหนล่ะ

เวลาเราใส่แหวนนี้ใส่ที่นิ้วนะ คนเรามีมือขาด ไม่มีนิ้วใส่ อัจฉาคนอื่นนะ เพราะเราไม่ได้ใส่แหวนเพชร เห็นไหม ถ้าเรามีนิ้ว เราได้ใส่แหวนเพชร เรามีคอ เราได้ใส่สร้อยคอ ถ้าคนไม่มีคอ ไม่มีแหวนเพชร ไม่มีอะไรเลย จะใส่อะไร ถ้าไม่ได้ใส่ เห็นไหม

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าเราฝึกจิตใจของเราให้มั่นคง เราพูดอะไรๆ ให้จิตเราเข้มแข็ง สมบัติมันฝังอยู่ที่ใจไง บุญกุศลฝังอยู่ที่ใจ ใจนี้ขับเคลื่อนไปโดยบุญกุศลขับเคลื่อนไป ถ้าเราสร้างบุญกุศลของเราอย่างนี้ วันพระนี่ปฏิบัติบูชา เวลาเราทุกขนะ เราคนเจ็บใจ เราไม่มีสตางค์จะทำบุญกุศล

เขาทำกันเราก่อน โมนาทานกับเขาก็ได้ ในศาสนาพุทธของเรานี้ เพียงแต่ว่ากิเลสมันทำแข่งกัน ความแข่งกันนี้อำนาจวาสนาของอื่นใช้ใหม่ เวลาเขามีของเขา เขาแข่งกันของเขา เขาทำของเขาได้เพราะของเขามี คูในสมัยพุทธกาลสิ กษัตริย์อยากทำบุญมาก แต่เขาไม่มีเวลา ให้ข้าทาสใส่บาตร ไม่ใช่ของมันนะ แต่มันใส่ด้วยศรัทธา ด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใส ไปเกิดเป็นเทวดาชั้นเดียวกัน แต่เจ้าของสมบัติ ไปเกิดเป็นเทวดา แต่ไม่มีสัตว์บริวาร เพราะอะไร เพราะให้เขาใส่บาตรให้ มีศรัทธามีความเชื่ออยู่ แต่เวลาไอ้คนใส่มันมีเจตนา มันมีความยิ้มแย้มแจ่มใส มันมีความสุขของมัน มันพาไปเกิดเป็นเทวดาชั้นเดียวกัน ทั้งๆ ที่ไม่ใช่ของของเขานะ แต่เขามีเจตนา เขามีศรัทธา เขามีความเชื่อของเขา เขามีบริษัทธิบริวารเต็มเลย เป็นเทวดาชั้นเดียวกันเลย เทวดาอีกองค์หนึ่งเขามีบริวารของเขา แต่เทวดาอีกฝ่ายหนึ่งไม่มีบริวาร เพราะอะไร เพราะเขาทำด้วยเจตนาไม่เต็มที่ไง นี่เจตนาเห็นใหม่

นี่ก็เหมือนกัน เราจะมากจะน้อยไม่สำคัญนะ สำคัญที่เจตนาของเรา ข้าทาสพีเดียหรือไม่มีเลย เรานูโมนาทากับเขา แต่กิเลสมันทำไม่ได้ มันน้อยเนื้อต่ำใจ เห็นใหม่ กิเลสร้ายกาจนัก กิเลสทำลายตัวเราเองนัก สนิมในเนื้อเหล็ก สนิมในเนื้อเหล็กมันกัดกร่อนเหล็ก ความน้อยเนื้อต่ำใจของเรามันกัดกร่อนเรา

จะน้อยเนื้อต่ำใจไปทำไม ในเมื่อเขาก็มีลมหายใจเข้าลมหายใจออกเหมือนกัน เขาก็มีหัวใจเหมือนกัน เขาก็มีความรู้สึกเหมือนกัน เพราะอะไร เพราะความรู้สึกอันนี้มันเสมอกันไง ความรู้สึกอันนี้มันสุขมันทุกข์เสมอกันไง เสมอกันด้วยความสุขความทุกข์นะ เสมอกันด้วยฉันทิธรรมนะ เสมอกันเพราะเกิดเป็นมนุษย์เหมือนกัน เพราะเรามีร่างกายมีจิตใจเหมือนกัน ต่างกันด้วยอำนาจวาสนาบารมีตรงไหนล่ะ

ตรงที่ว่าเวลาวิปัสสนา เวลาภาวนาไป บางคนนั้นทำมาก ขิปปาภิญญา ทำง่ายรู้ง่าย ทำยากรู้ง่าย ทำยากรู้ยาก ทำง่ายรู้ยาก นี่มันมีจิตมันมีนิสัย มันมีความเป็นไปในหัวใจนี้นะ ในหัวใจอำนาจวาสนาอันนี้มันต่างกัน แต่มีหัวใจเหมือนกัน มีภาชนะรองรับเหมือนกัน มีนิ้วไว้ใส่แหวน

เพชรเหมือนกัน มีใจไว้ใส่ธรรมใจ มีหัวใจ เราถึงต้องกำหนดพุทโธๆ ตั้งสติไว้ มันสำคัญตรงนี้ไง สำคัญที่เรามีนิ้ว เรายังไม่มีแหวนเพชร เราก็พยายามทำของเราเพื่อหาแหวนเพชรมาใส่นิ้วของเรา

นี่ก็เหมือนกัน ในเมื่อเรามีสติ เรามีใจของเรา เรารักษาใจของเรา ใจมันมีพื้นฐาน นี่ ความคิดเกิดจากตรงนี้ เวลาเรามีสติ มีสัมปชัญญะ ความคิดมันเกิด ความทุกข์มันก็เบาบางลง ความทุกข์มันก็ไม่รุนแรงนัก แต่ไม่มีสตินะ เวลาที่มีความทุกข์มันเกิดขึ้น อารมณ์เกิดขึ้น มันกระซากลากไปนะ เหมือนกับพายุมันเกิดรุนแรงมากเลย คูสิ พายุเกิดขึ้นมา มันพัดไป บ้านเรือนพังพินาศหมดเลย ชีวิตคนต้องตายหมดเลย แต่เวลาพายุอารมณ์มันเกิดขึ้นมา พายุอารมณ์เกิดจากใจของเรา มันพัดในหัวใจเราไม่มีเลยนะ ราบไปหมดเลย เหมือนกับลูกกระซากลากไป ไปตามมัน สติอยู่ไหน

เห็นไหม นี่การฝึกสติ ฝึกเพื่อยับยั้งจิตใจของเรา ฝึกเพื่อพายุเกิดขึ้นมา เราก็หลบพายุได้ ถ้าพายุมันรุนแรง เพราะอะไร เพราะเราเป็นปุถุชน เราไม่สามารถจะยับยั้งสิ่งที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติได้ แต่เราก็มีจุดยืนของเรา ถึงที่สุดแล้วเราก็ฟื้นฟูใจของเราได้ แต่ถ้าไม่มีจุดยืนเลย เวลาโกรธ เวลาเป็นไป เห็นไหม คูสิ เวลาเขาย้ายถิ่นกัน เวลามีปัญหา เขาย้ายถิ่น เขาย้ายถิ่น เขาย้ายถิ่นไปเพราะอะไร เขาทิ้งถิ่นฐานของเขาไปเลย นี่เขาไม่มีหลักใจ

แต่เรามีหลักใจอยู่ มีถิ่นของเราอยู่ เรารักษากำหนดของเราอยู่ เราฟื้นฟูใจของเราได้ นี่ถ้ามันล้มลุกคลุกคลาน มันก็ยังไม่ฟื้นฟูใจของมันขึ้นได้ นี่ถึงว่าพุทโธสำคัญอย่างนี้ไง ถ้าเรามีสติ พุทโธเรารักษากำหนดของเรา สอง เรามีพุทโธของเรา พุทโธๆ นี่ถึงพระพุทธรเจ้า

นี่ถึงพระพุทธรเจ้าเราก็น้อยเนื้อต่ำใจนะ “ทำบุญกุศลมามากศาลเลย พระพุทธรเจ้าเราก็นึกถึงตลอดเวลา ทำไมพระพุทธรเจ้าไม่ช่วยเหลือเราเลย”...ช่วยเหลือนะ ช่วยเหลือที่ให้เรา มีสติสัมปชัญญะ เรารู้ว่าเราทุกข์ เรารู้ว่าเราทำแล้วเราทุกข์จนเจ็บใจ เราพยายามทำของเราแล้วมันยังเป็นทุกข์เป็นยากอยู่ ทุกข์ยากของเรานี้เรารู้ เห็นไหม เรารู้ เรามีนิ้วไง แต่แหวนเพชรนี้เราพยายามหาของเราไป เพราะอะไร เพราะเราสร้างของเราขึ้นมา เปิดเงินในบัญชีสิ บ้างคนมีห้าบาท สิบบาท บ้างคนมีร้อยบาท พันบาท หมื่นบาท แสนบาท ล้านบาท เห็นไหม บัญชีคนไม่เท่ากัน

นี่ก็เหมือนกัน เราพยายามทำตรงนี้ บัญชีเราห้าบาท เราก็สะสมของเราไป บัญชีเราล้านหนึ่ง เราก็สะสมของเราไป เราสะสมของเราไป ถ้าเรามีล้านหนึ่ง เราก็เบิกล้านหนึ่ง เรามีสิทธิในล้านหนึ่ง มีห้าบาทก็เบิกได้ห้าบาท นี่ก็เหมือนกัน เวลาเราทำบุญกุศล เราทำแล้วเราทำแล้ว ทำไม่

บุญกุศลยังไม่เห็นไม่ตอบสนองสักที เพราะอะไร เพราะบัญชีเราเป็นแบบนี้ไง เรามีสิทธิเบิกได้เท่านี้ เพราะอะไร เพราะกรรมเก่าของเรา กรรมบุญกุศลที่เราสะสมมาไง

ถ้ามันมีกรรม มีอำนาจวาสนา เวลาพระอรหันต์เกิดขึ้นมา คุณิ จูพปั้นตก เวลามีฤทธิ์มากขนาดท่องคำหนึ่งก็ไม่ได้ แต่เวลาเป็นพระอรหันต์นี้มีฤทธิ์มาก จักขุบาลเป็นพระอรหันต์เหมือนกัน เดินกลับมายังต้องให้พระที่ไปปฏิบัติไปเวกกัน ๔-๕ องค์กรกลับมาก่อน ไปบอกให้ญาติพี่น้องว่าพระจักขุบาลเป็นพระอรหันต์แล้วตาบอด กลับไม่ได้ ต้องให้อาหฺลานมาฝึกเป็นฌรฝึกเป็นฌรแล้วก็ให้ไปจงพระจักขุบาลกลับมา

นี่พระอรหันต์เหมือนกัน ขนาดเป็นพระอรหันต์นะ มีวิมุตสุขเหมือนกัน ยังไม่เสมอกันเลยยังต่างกันด้วยอำนาจวาสนาบารมี ยังต่างกันอย่างไร แล้วของเรา เราต่างกันอย่างไร เราไม่ใช่พระอรหันต์ เราเป็นปุถุชนไง เราทำของเราขนาดนี้ เราก็เป็นคนี่เชื่อมั่นในองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกให้เชื่อองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้ใหม่ ให้เชื่อธรรม ให้เชื่อสิ่งที่เกิดขึ้นเรื่องการกระทำ เรื่องกรรม เราทำมาของเราอย่างนี้ เราฝันของเราอย่างนี้ เราพยายามให้มันผ่อนคลายไป ทุกข์ขนาดไหน เราต้องหลัก มีสติ แล้วยืนไว้ อย่าหลงไหลไปกับกิเลส

“ทุกข์ขนาดนี้ไม่เอาเว้ย ถอยดีกว่า ถอยดีกว่า”...ถอยดีกว่า ไปทุกข์ข้างหน้านะ ทุกข์กว่านี้นะ จะทุกข์ข้างหน้า เห็นใหม่ คุณิ จูเวลาคณเขาทุกข์คนเขาเช้ญใจสิ เขาทำความผิดพลาดเข้าไปติดคุก ออกจากคุกมาก็ทำซ้ำทำซาก ทำซ้ำทำซาก เขาก็เข้าไปติดคุก จนอยากอยู่ในคุกนะ อยู่ในคุกกับอยู่ข้างนอกต่างกัน เห็นใหม่ อยู่ในคุกสบายดี อยู่ในคุก อยู่สภาวะแวดล้อมอย่างนั้น เขาคิดกันอย่างนั้นก็ได้ อยู่ในคุกมีอาหารกินทุกวัน เราออกมาเผชิญชีวิต เราต้องแสวงหาอาชีพของเรา เราต้องหาอาหารของเรากิน มันทุกข์มียาก เข้าไปอยู่ในคุกดีกว่า

ถ้าใจมันท้อถอย มันเห็นสิ่งที่เป็นเรื่องของบาปอกุศลเป็นเรื่องคุณงามความดีใจ แต่เรื่องเป็นบุญกุศล เรื่องที่เราเป็นอิสระ เราจะทวนกระแสของเรา เรามีจิตใจของเรา เรารักษากิจใจของเรา แล้วเราทวนกระแสของเราขึ้นไป มันจะไม่ทำไง มันจะปล่อยวาง มันจะไม่ทำ แล้วกรรมมันก็สะสมทับกับใจดวงนั้นไป ใจดวงนั้นก็น้อยเนื้อต่ำใจ ก็ถอยไปตลอด ถอยไปตลอด

เราถึงมีสติสัมปชัญญะ หนึ่ง เรารักษานิ้วของเรา รักษาใจของเรา รักษาหัวใจของเราให้มัน มีจุดยืน แล้วให้มันทวนกระแสไป ทุกข์อย่างไรก็ทุกข์ เพราะอะไร เพราะว่าสภาวะแบบนี้มีคุณค่า มีคุณค่าเพราะเรามีสติมีสตังใจ มีสติสัมปชัญญะนะ เรายืนของเราขึ้นมา ทุกข์ก็ทนเอา

แล้วพยายามฝืนไป เพราะอะไร เพราะเราเชื่อองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราระลึก พุทธโศก เราเอาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นที่พึ่งที่อาศัย เห็นไหม ที่พึ่งที่อาศัย คนเรามีพ่อแม่ แม่มีแม่มีมันอ่อนใจนะ คนเราสังเกตได้ไหม เวลาไปไหนกลับมาที่มีอะไรอยากฝากพ่อฝากแม่ คิดถึง คนแรกคือคิดถึงแม่ก่อน ถ้าใครมีความสุขก็คิดถึงแม่ก่อน ใครมีความสุขก็คิดถึงแม่ก่อน ใครจะ เจริญก้าวหน้าไหนก็คิดถึงแม่ก่อน คิดถึงแม่ก่อนตลอดไปเลย

นี่ก็เหมือนกัน ในเมื่อเรามีจิตใจของเรา เรารักษาใจ เราคิดถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธ เจ้าก่อน เราคิดถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใช่ไหม รัตนตรัยเป็นที่พึ่งของเรา แก้วสารพัด นึก แต่ในเมื่อใจของเรายังนึกไม่ได้ เราพูดด้วยความมั่นใจมากนะว่าถ้าคนถึงพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ นี่ผีหลอกไม่ได้ ถ้าเรามั่นใจในองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ในพระธรรม ใน พระสงฆ์ ผีหลอกไม่ได้หรอก เพราะอะไร เพราะมันเข้ามาหาเราไม่ได้ แต่เพราะเราไม่จริงใจ เรา คิดแต่สักว่าใจ เป็นชาวพุทธพูดถึงพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ แต่ก็พูดแต่ปากไป แต่ปากก็ว่า พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ แต่ใจก็ “ผีมาหรือยังวะ ผีมาหรือยังวะ” มันวิตกวิจารณ์ไป มันไม่ ออกมาจากใจ มันไม่จริง ความไม่จริงของเรา เราเป็นคนไม่จริงต่างหาก แล้วเราก็ก็นึกว่า “พระ พุทธ พระธรรม พระสงฆ์ แก้วสารพัดนึกพึ่งไม่ได้ พึ่งไม่ได้”...พึ่งไม่ได้เพราะเราไม่เอาจริงใจ

เราอยู่เมืองจันทร์นะ ลูกศิษย์ของพระกรรมฐาน สามพี่น้องเขาไม่มีครอบครัวนะ แล้วเขา ทำการเกษตร เขาทำเงาะ รอบข้างเขาใช้สารเคมีฉีดกันหนอนกันหมดเลย แกใช้น้ำเปล่า เอา น้ำมนต์ มาอุโบสถนี่ก็ไปหา แล้วก็ให้ตั้งในน้ำมนต์นะ แล้วแกเอาน้ำเปล่าๆ ไปพรมต้นไม้ของ แกนะ แล้วเงาะแกก็มีผล

เขาฉีดยาฆ่าแมลงเต็มไปหมดเลย รอบข้างนี้ สัตว์ แมลงนั้น เชื้อนั้นก็ต้องมาอยู่ที่สวนของ เขาสิ ทำไมไม่อยู่ล่ะ? นี่เพราะความมั่นใจของเขา แล้วเราไปถามเขานะ เราไปหาเขาอยู่ เขาเป็นลูก ศิษย์พระกรรมฐาน เขาจะนิมนต์พระไปฉัน ถามว่า “โยมทำอย่างนั้นจริงๆ เหรอ”

“จริงๆ”

“แล้วโยมมั่นใจได้อย่างไร โยมไม่กลัวหรือว่าเขาคิดสารเคมี ให้อ้วพวกแมลงนี่มันต้องมาอยู่ในสวนของโยมหมดเลย”

“ถ้ามันจะหมดตัว ให้อ้วมันหมดตัวไป เพราะมั่นใจในพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์”

แกเอาน้ำธรรมดานี้แหละไปพรมสวนของแก สวนเงาะแกนี่ แล้วผลไม้ก็เสมอเขา จะดีกว่าเขาอีกต่างหากด้วย คนอื่นต้องใช้สารเคมี ต้องใช้ตัวเร่งนะ แกใช้น้ำธรรมดานี้ น้ำมนต์ของเราที่แหละ เพราะแกเชื่อพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เราถึงมั่นใจไง ถ้าคนถึงพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ นี่ผีไม่หลอก แล้วมันจะทุกข์จะยาก ทุกข์ยากนี้เพราะกรรมของเรา จะไปโทษพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ไม่ได้ เราสร้างของเราอย่างนี้

พระสิวลี ทำไมร่ำรวยมหาศาลละ? เพราะท่านทำของท่านมา เวลาที่พระอรหันต์ที่ว่าฉันข้าวไม่เคยอิมเลย ทำไมเป็นอย่างนั้นละ นี่มันเป็นอย่างนั้น เพราะกรรมของเราเอง เราจะปฏิเสธไม่ได้หรอก เวลาทำ ทำไมเราทำละ แล้วปัจจุบันนี้น้อยเนื้อต่ำใจมันก็จะทำอีก แล้วก็ไปทุกข์เอาข้างหน้า ไปทุกข์เอาข้างหน้า แล้วทุกข์ปัจจุบันนี้ก็ปฏิเสธมัน ก็เราทำมาอย่างนี้ คนเขามั่งมีศรีสุขเพราะเขาทำของเขา มา แล้วถ้าเขามีสติ ปัจจุบันนี้เขาสร้างของเขาดีขึ้นไป เขาก็ไปดีของเขาอีก เราทุกข์จนคนเข็ญใจขึ้นมาก็ข้างหัวมัน เราก็อำนาจของเราขึ้นไป เราเชื่อใจ เชื่อองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เชื่อใจของเรา เราทำใจของเราเพื่อเรา

วันนี้วันพระนะ เราตั้งใจของเรา ปรารถนาตั้งเจตนาให้มีศีลให้มีธรรม ให้มีการประพฤติปฏิบัติ ให้มีพุทโธในหัวใจของเรา ให้มีสติสัมปชัญญะ รักษาใจของเรา ใจคือนี้แล้วหาแหวนเพชรมาใส่มัน ถ้าใส่มัน จะสวยงามตามประสาโลก เรามีเพชรคือธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มีเพชร มีทอง มีจินดาต่างๆ จะประดับใจของเรา ถึงที่สุดใจแล้วใจมันเป็นเพชรเอง มันไม่ต้องการสิ่งใดเลย มันมีความสุขของมันโดยวิมุตติสุขในใจดวงนั้น จะประเสริฐที่สุดเป็นเป้าหมายของเรา ถ้าเราทำถึงก็เป็นประโยชน์กับเรา

ถ้าเราทำไม่ถึง เราก็สร้างบารมีของเราไป เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสร้างบารมีมา ๔ อสงไขยแสนมหากัป ยังสร้างมาได้ เรามีองค์ศาสดาเป็นที่พึ่ง ทำไมจะทำไม่ได้ ถึงต้องมีพุทโธ มีสติกับใจของเรา มีพุทโธนะ แล้วมีสติตลอดไป จะไม่เสียหาย ถ้าขาดพุทโธ ขาดสติ การประพฤติปฏิบัติสักแต่ทำ แล้วจะไม่ได้ประโยชน์อะไร เพราะมันสักแต่ทำ แล้วจิตมันจะส่งออกนะ

ถึงต้องมีพุทธโรกับสตินี้ยอดเยี่ยมที่สุด ผู้รู้กับพุทธโรนี้ยึดไว้ แล้วจิตมันจะพัฒนาขึ้นไปผ่าน
เปอร์เซ็นต์ แล้วมันจะเป็นไปโดยธรรมชาติของมัน แล้วมันจะพัฒนาขึ้นมา จะเห็นจากใจดวงนั้น
เป็นปัจจุตังจัง เอวัง